

Mateřská škola speciální Králův Dvůr, příspěvková organizace se sídlem: Plzeňská 90, 267 01 Králův Dvůr	
Minimální preventivní program	
Č.j.: 0326 / 2016 / ZSSKD	Účinnost od: 01.09.2016
Spisový znak: 42.1	Skartační znak: S15
Vypracoval: Marta Lierová	Schválil: Pedagogická rada č. 1 dne 31.08.16
Změny:	

Obsah

Úvod

Realizace MPP dle dokumentů

Vytýčení sociálně patologických jevů

Cíl minimálního preventivního programu

Charakteristika školy

Analýza současného stavu ve škole

Garant programu a koordinace preventivních aktivit ve škole

Spolupráce s rodiči

Vzdělávání pedagogů

Organizace primární prevence sociálně patologických jevů v naší škole

Závěr

Úvod

Se sociálně patologickými jevy, jako je týrání, zanedbávání, šikanování nebo drogy (kouření) se mohou setkávat děti již v předškolním věku. Je tedy důležité zahájit primární prevenci právě v době předškolní docházky a poskytnout dětem potřebné informace formou, která je přiměřená jejich věku.

Realizace MPP vychází z těchto dokumentů

1. Metodický pokyn ministra školství, mládeže a tělovýchovy k prevenci a řešení šikanování mezi žáky škol a školských zařízení č.j.24 246/2008-6
2. Metodický pokyn MŠMT ČR č.j. 10194/2002-14 k jednotnému postupu při uvolňování a omlouvání žáků z vyučování, prevenci a postihu
3. Metodický pokyn MŠMT ČR č.j. 20006/2007-51 k primární prevenci sociálně patologických jevů dětí a mládeže ve školách a školských zařízení
4. spolupráce předškolních zařízení, škol a školských zařízení s Policií České republiky při prevenci a vyšetřování kriminality dětí a mládeže a kriminality na dětech páchané č.j. 25884/2003-24
5. Rámcový vzdělávací program pro předškolní vzdělávání

Vytýčení sociálně patologických jevů

Prevence sociálně patologických jevů u dětí v působnosti naší školy představuje aktivity v následujících oblastech prevence:

- týrání a zanedbávání dětí,
- drogové závislosti, alkoholismus, kouření
- šikanování, vandalismus a další formy násilného chování
- virtuální drogy (počítače, televize, video)
- xenofobie, rasismus, intolerance, antisemitismus

Cíl minimálního preventivního programu

Cílem primární prevence je zvýšení odolnosti dětí vůči sociálně patologickým jevům.

Cílem našeho programu je, aby se preventivní výchovně vzdělávací působení stalo neoddelitelnou součástí vzdělávání ve škole.

Je nutné analyzovat konkrétní sociální situaci dítěte.

Naše škola se věnuje dětem:

- a) sociálně znevýhodněným, protože tuto skupinu chápeme jako velmi ohroženou. (nabízíme aktivity a programy, kde se mohou uplatnit všechny děti)
- b) se speciálními potřebami, s různými podpůrnými opatřeními (PLPP, IVP doplňují zdarma programy v rámci školy)

Důraz je položen na vytváření elementárních základů klíčových kompetencí v počáteční etapě vzdělávání, neboť ty směřují k tomu, aby dítě na své úrovni aktivně a s uspokojením zvládalo nároky života v prostředí rodiny a školy. To znamená, aby bylo schopné žít ve společnosti jemu blízkých dospělých i vrstevníků a komunikovat s nimi, aby bylo způsobilé se učit, na své úrovni také pracovat a řešit problémy, uplatňovat se a prosazovat, ale také se požadavkům okolí přizpůsobit. Setká-li se takové dítě v budoucnu se sociálně patologickými jevy, dokáže je rozpoznat, nepodlehnout jim a věnovat se jiným, prospěšným aktivitám.

Charakteristika školy

Název školy:	Mateřská škola speciální Králův Dvůr
Adresa:	Plzeňská 90 267 01 Králův Dvůr – Počaply
Zřizovatel:	Krajský úřad Středočeského kraje Zborovská 11, Praha 5 - Smíchov
Kontakt:	telefon: 311 637 086; 739 060 176 e-mail: zsmsskrdvur@tiscali.cz ; ms-spec-kraluvdvur@atlas.cz webové stránky: www.zsspocaply.cz
ŠVP PV:	Rok je dlouhý copánek
Typ:	předškolní zařízení s celodenním provozem pro děti se speciálními potřebami, 2 třídy, kapacita školy je 35 dětí
Provozní doba:	06,30 – 16,00 hodin

Analýza současného stavu ve škole

K posouzení problematiky primární prevence sociálně patologických jevů slouží:

- pozorování výchovně vzdělávacího procesu ve třídách učitelkami,
- rozhovory s dětmi a jejich zákonnými zástupci,
- dotazníky pro zákonné zástupce dětí,
- spolupráce s odborníky (dětský lékař, pracovník PPP, SPC, logoped, OSPOD, policie ČR)

Škola konkrétní případ sociálně patologických jevů u dětí neřešila, objevují se však náznaky šikany mladších nebo slabších vrstevníků a dětí nemluvících, tak i tělesného zanedbávání nebo citového, které by v pozdějším věku mohlo přerůst v nežádoucí sociálně patologické jevy jako je týrání, šikanování, vandalismus apod.

Garant programu a koordinace preventivních aktivit ve škole

Garantem programu je p. učitelka Marta Lierová. V rámci své činnosti připravuje Minimální preventivní program a jeho realizaci ve škole. O programu jsou informováni všichni učitelé, rodiče i děti.

Spolupracuje s ostatními učitelkami, dalšími odborníky, institucemi a organizacemi.

Spolupráce s rodiči

Rodiče byly informováni o záměrech školního vzdělávacího programu předškolního vzdělávání, jehož nedílnou součástí je i primární prevence sociálně patologických jevů. Případ citové deprivace dítěte řeší ředitelka školy přímo s rodiči.

Vzdělávání pedagogů

Paní učitelka pověřená koordinací primární prevence sociálně patologických jevů absolvovala seminář, stále se zajímá o nové poznatky v této oblasti (knihy, odborné články apod.).

Organizace primární prevence sociálně patologických jevů

Školní vzdělávací program – Rok je dlouhý copánek

Prevence prolíná všemi vzdělávacími činnostmi. Všichni pracovníci školy se podílí na utváření vhodných podmínek

V předškolním věku mezi kompetence podpory zdraví a zdravého životního stylu, které jsou zároveň prevencí společensky nepřijatelných jevů patří

- **sebedůvěra, samostatnost a sebejistota**

Vztah k dětem a styl výchovy v sobě musí nést respekt dospělých vůči dětem. Děti jako rovnocenní partneři mají v mnoha situacích právo říci ne, když něco nechťejí. Umění říci ne je z hlediska ochrany zdraví velmi pozitivní postoj. Děti nebudou umět říci ne pokusům o nejružnější manipulace nebo drogovému pokušení, pokud v rodině, mateřské škole či škole není příležitost k vyjádření nesouhlasu. Nesouhlas nebo volba jiné alternativy nemusí být již předem považovány za neposlušnost, vzdor nebo zbytečnost.

- **podpora zkušeností, které poskytují potěšení a touhu účastnit se pohybových aktivit**

K upevnění sebedůvěry dětí slouží zejména pohybové aktivity, hry a hraní. Optimální jsou spontánní dětské pohybové aktivity bez viditelných zásahů pedagogů, kdy dětem je poskytována možnost volby samostatné činnosti i její obtížnosti. Dítě ví, že si samo může vybrat a vyzkoušet své síly. Je nutné, aby motivace k činnosti vycházela z dítěte a byl respektován jeho zájem, aby pohybová činnost vycházela z vnitřní motivace, z potřeby pohybu, z potřeby zjistit, co umím. V nesoutěživém prostředí, bez potřeby předhánět kamaráda je tělesný rozvoj provázený vědomím odpovědnosti za své zdraví. Dítě je motivované a vzniká posléze i trvalá potřeba pocitu libosti z naplnění potřeby pohybu.

Umění odhadnout své síly, nepřeceňovat ani nepodceňovat síly, je prevencí nejen úrazů, ale i posílení pevného postoje vůči budoucím stresům, neúspěchům i pádům, které nepřipravení jedinci později mnohdy řeší zástupným způsobem : agresí, zneužíváním drog, alkoholu nebo jiným negativním způsobem.

Realizaci spontánních pohybových aktivit napomáhá přirozený pohyb na školní zahradě, s dostatečným vybavením umožňujícím odstupňovanou škálu pohybových aktivit, vycházky do okolní přírody i do města. A samozřejmě spolupráce s rodiči, kteří chápou a akceptují tuto formu pohybu.

- **schopnost přizpůsobení se životu v sociální komunitě, vnímavý a otevřený vztah k okolnímu světu, schopnost přiměřeně kriticky myslet a rozhodovat se**

Dobrou aktivitou je mimo **námětové hry i společná stavba nebo společná kresba** na jeden námět. Společná kresba není součtem kreseb jednotlivců. Při kresbě jednotlivci reagují jeden na druhého a podle toho je kresba rozvíjena. Při společných stavbách děti diskutují, hledají a navrhuji řešení. Dospělého potřebují jen jako rádce a diváka.

Rozvoj společenských vztahů a komunikační dovednosti podporuje vhodně i **dramatická výchova**. V předškolním věku je třeba věnovat pozornost dramatickému vyjadřování představ, pěstovat dovednosti vyjádřit své pocity. Formou dramatu lze děti postavit do situace kdy individuálně reagují – lhostejně, zvědavě, se zájmem, konstruktivně. Tyto dramatické prožitky dětí, které nejsou v průběhu hry pedagogem ovlivňovány, jsou později základem pro vzájemné vysvětlování, objasňování a odpovědi na otázky. Ze strany dospělého tedy nejsou pouze předávány již hotové poznatky prostřednictvím poučování a vysvětlování. Nedochází k příliš racionálnímu, hotovému a uzavřenému výkladu světa. Nejde o to naplnit dětskou mysl, ale probudit aktivní zájem dítěte objevovat a uplatnit a ukázat co umí, zvládne a dokáže.

• seberození

Osobní zkušenost a prožitky dítěte dávají vznik základním kompetencím, které mají děti v oblasti zdravého životního stylu a prevence získat. Základní kompetence jsou utvářeny jako znalosti, dovednosti a postoje.

Mezi základní osvojené kompetence předškolních dětí a současně i kompetence v oblasti prevence patří

- znát, co dítěti pomáhá být zdravé a v bezpečí a co mu škodí, znát důsledky požívání některých látek pro zdraví
- rozumět tomu, že způsob života má vliv na lidské zdraví
- zajímat se o udržování svého těla ve zdraví, chápat, že zdraví se musí chránit
- napomáhat vlastnímu zdraví aktivním pohybem a zdravými životními návyky (zdravá výživa a životospráva)
- mít vytvořenou představu o pojmu závislost a o věcech, které ničí zdraví a zkracují život člověka (cigarety, alkohol, drogy, zneužívání léků)
- vědět, že kontakty s některými lidmi mohou být nebezpečné
- znát pravidla společného soužití ve skupině
- hodnotit své chování i chování druhých
- mít a hájit vlastní názor
- akceptovat kompetentní autoritu
- vnímat lidi s jejich odlišnostmi povahovými, tělesnými, rasovými, kulturními jako přirozený stav
- přistupovat aktivně k problémům, řešit problémy
- vědět, že je více možností řešení konfliktů
- kontrolovat extrémní projevy svých emocí a nálad
- chování přizpůsobovat sociálnímu prostředí, uvědomovat si sociální role
- spoluvytvářet prostředí pohody ve svém okolí

Pokud nejsou osvojeny uvedené ochranné kompetence jsou tyto děti zasaženy v pozdějším období různými nežádoucími jevy, jako je agresivita, nekázeň, nesnášenlivost, neschopnost řešit problémy, stres a frustrace, dochází i ke sebepoškozování dětí. Důsledkem je poté náchylnost ke zneužívání medikamentů, drog, alkoholu, šikana, násilí, vandalismus, xenofobie apod.

Potřebné seberozvíjení dítěte je vytvářeno osobní zkušeností dítěte. Je podporováno zejména prožitkem během hry. Společný prožitek ze hry je uznáván jako významný faktor sociálního učení. Optimální činností pro hry a hraní jsou přirozené situace skutečného světa. Děti si rády hrají na to, co vidí dělat dospělí a tím, že takovouto činnost zkouší získávají sebevědomí. Hra by neměla být dospělými příliš organizována, měla by se uplatnit kreativita dětí, jejich vzájemná komunikace, radost, tvořivost a estetické podněty i nácvik řešení konfliktů. Dospělí jsou pozorovatelé, partneři ve hře a rádci. Motivace k těmto činnostem musí vycházet z dítěte a musí být respektován jeho zájem. Pak nedochází ani k nedostatečné ani nadměrné stimulaci dětí. Dospělý pomáhá organizovat činnost, ale nevnučuje ji. Výsledkem je i pohoda a zdravé partnerské vztahy ve škole.

Prožitkové učení, kdy dítě se prožitkem a zkušeností učí samo a spontánně je vlastní předškolnímu věku. Nikdy později již dítě nepracuje samo na sobě s takovou intenzitou a efektivitou. Dítě přirozenými cestami sbírá a zpracovává zkušenosti. Zkušenosti získává především tím, že něco dělá a to co dělá prožívá. Mentalitě předškolního věku není vlastní organizované, hromadné vyučování frontální metodou. Není proto vhodné vyrábět speciální protidrogové či jiné preventivní programy pro předškolní věk.

Sociální hry a hraní rolí navozují modelové situace. Nabízejí bezděčné učení s možností zařadit se mezi své vrstevníky v dětské skupině a budovat mezi nimi své postavení. Učí ohleduplnosti, společensky přijatelnému způsobu řešit konflikty a spory, spoluvytvářet prostředí pohody ve třídě a dětské skupině. V dítěti se vytváří pocit základní jistoty, že takovýto svět je správné místo pro život a dítě je v pohodě. Výsledkem je nastavení dětské psychiky, které lze vyjádřit větou „já jsem správný a na správném místě,..“ V dospělosti se tomu pak říká zdravé sebevědomí, optimismus, pozitivní myšlení.

Hrově motivované činnosti dramatické, námětové a konstruktivní slouží k osvojování pojmů a poznatků zdravého životního stylu. Realizace v činnostech, které odpovídají seberozvíjecím potřebám dětí, prevence poškození zdraví a zdravý životní styl jsou smyslem výchovně vzdělávací práce s dětmi, jež umožní dětem osvojit si prvky prevence.

Znovu je dobré zdůraznit, že prvotní je iniciativa dítěte. Respektování předškolního dítěte a spontánní hry jsou základními principy rozvoje dětí v mateřské škole. Pedagog by měl vést výchovnou práci skrytě ale cíleně a dát dětem základy prosociálního chování a tedy i prevence šikany, násilí a jiných sociálně patologických jevů.

Výchovná práce, jejíž smysl spočívá v prožitku dítěte a ne pouze v přípravě na školu, plní podmínku k vytvoření správných kompetencí ke zdravému životnímu stylu a tím i k prevenci společensky nežádoucích jevů. Mateřská škola si tak neklade cíle, které by nevycházely z potřeb dětí. Pobyt v takovéto mateřské škole je zdravý a je zdrojem pohody.

- **motivace k aktivnímu poznávání a prožitkům**
- **rozvoj tvořivosti a estetického cítění**
- **systematický rozvoj dovedností, které vedou k osvojení zdravého životního stylu, zdravotní prevence**

Závěr

Minimální preventivní program školy je součástí výchovy a vzdělání dětí po celou dobu docházky do mateřské školy. Účastní se ho pedagogové, děti, rodiče a odborníci. V rámci minimálního preventivního programu je nutné kombinovat poskytování informací z oblasti prevence sociálně patologických jevů s výcvikem v sociálních dovednostech a osobnostním růstem dítěte. Preferovat přístupy zaměřené do oblasti zdravého životního stylu a aktivního sociálního učení. Program musí brát zásadní zřetel na věk a osobní charakteristiky dětí.

Součástí MPP je plán aktivit pro děti a rodiče.

Plán akcí pro děti, rodiče a veřejnost

Školní rok 2016 - 2017

Tvořivá odpoledne s rodiči

Vánoce se blíží

Mámo moje ...

Rozloučení s předškoláky

Termín:

Zodpovídá:

prosinec

květen

červen

Cvárovská

Vainerová

všechny uč.

Slavnostní dny v MŠ - narozeniny a svátek dětí, Vánoce, Velikonoce, Svátek matek, MDD

Akce pro děti:

Koloběžkový den

Solná jeskyně

Sněhulákoviny

Šup, kuličko, do důlku

Pozor, červená – beseda s policií ČR

Slet čarodějnic

Pes – náš kamarád /výlet Zdice Kynol.

Sportovní hry školek KD

říjen

říjen

leden-únor

březen

duben

duben

červen

květen-červen

Lierová

Lierová

Vainerová

Vainerová

Lierová

Cvárovská

Vainerová

Perglová

Spolupráce s ZŠ a MŠ Počaply

Cestujeme na koloběžce

Společné kulturní akce – dle plánu

říjen

měsíčně

Perglová

Lierová

Spolupráce s PPP, lékaři

Školní zralost, odklad školní docházky

dle potřeby

Lierová

Spolupráce s dětskými obvodními a odbornými lékaři

Konzultovat zvýšenou nemocnost dětí a epidemiologická opatření

Spolupráce s logopedem

Vyšetření dětí a spolupráce na odstranění vadné výslovnosti.

Spolupráce při přijímání dětí s vadami řeči a pomoc při následném umístění do škol.

Návštěvy logopeda v MŠ.

Spolupráce s městem Králův Dvůr

Sportovní hry pro předškoláky z mateřských škol Králova Dvora v rámci grantu Králova Dvora.

*Spolupráce s mateřskými školami Počaply a Králov Dvůr
dle plánu kulturních a sportovních akcí!*